

Az ásoththalmi Kiss Ferenc Emlékfa

A település központjában, a helyi általános iskola udvarának Tölgyfa utca felőli oldalán található a Kiss Ferenc Emlékfa. Kevésbé ismert, mint a település emblematikusnak nevezhető Ruzsa-fája, ám kora, méretei és neve alapján mindenképpen figyelmet érdemel.

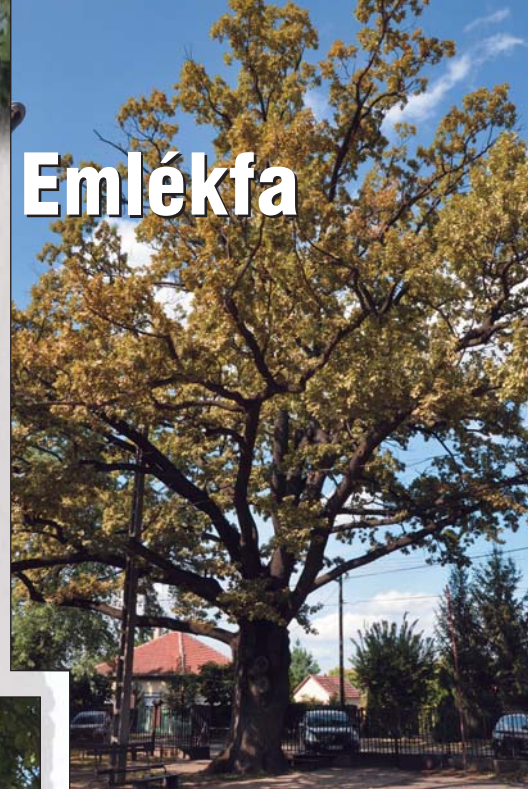
Egy méretes, öreg fa látványától, gyakran merengünk el annak múltján, és sokszor elhangzik a fát nézegetve: „*Ha ez a fa beszélni tudna...*” A sok emberöltőt megélt famatuzsálemeknek olyan időtávlatok adatnak meg, ami nekünk, embereknek – nem. Néhány, feltűnően idős famatuzsálemet az idők folyamán gyakran a történelmi múlt jeles személyiségeihez kapcsolnak, ezzel is biztosítva a fa és a személy emlékének a fennmaradását. Idős, méretes fáink többségének azonban, sajnos, nincs neve. Az ásoththalmi fa ebben is kivételes.

2019 őszén a fa méretei az alábbiak voltak: a törzs kerülete 4,71 méter (az átmérő 1,5 méter), magassága 18 méter, a korona átmérője 24 méter. Méretei alapján kora mintegy 200 évesre tehető, azaz vélhetően az 1800-as évek első felében ültethették el.

Ásoththalmi környékén 1805-ben kezdődtek az első erdőtelepítések, talán ebben az időben került a helyére. A fa rövid törzse, terebélyes koronája mutatja, hogy fánk a kezdeti évtizedekben nem zárt erdőben, hanem magányosan növekedett. Ettől lett terebélyes, de viszonylag alacsony termetű.

Minden bizonnyal hajdan egy legelő árnyékot adó fája lehetett.

A fa környékén hatalmas változás 1927-ben történt, ekkor nyílt meg a Szeged és Királyhalom (napjainkban Ásoththalmom) közötti keskeny nyomtávú kisvasút. Bár a fa a ma is meglévő vasútállomás épületétől talán 40 méterre volt, nem vágták ki.

Kiss Ferenc Emlékfa

Móra Ferenc Emlékfa

kapta a Kiss Ferenc Emlékfa nevet. Ezt egy kis emléktábla hirdeti a fa tövében. A névadásban bizonyára szerepet játszott, hogy a Szegeden élő Kiss Ferencnek Ásoththalmon volt tanyája, ahol gyakran tartózkodott.

Kiss Ferencet itt gyakran meglátogatta Móra Ferenc, akinek nem egy írása e látogatások nyomán született. A nagy író a „szegedi erdők atyjának” nevezte barátját, és a következő szavakkal jellemezte: „*Kiss Ferenc az én szememben nem e világból való ember. Ő benne a fák lelke él, amelyeknek ura, királya. Ő, ha minden király úgy szeretné az alattvalóit, mint ő, de soha nem volna háború a világon! A szilfa neki adta keménységét, a nyárfa a lágy-ságát, méltósága a tölgyé, derült nyugalma a juharé, szelíd magyar bálnata az akácé. Az egész ember termő élete olyan, mint az almafáé a napsütötte tisztáson. A különbség csak az, hogy neki nincs semmiféle ellensége.*”

Az iskola udvarán található egy másik, hasonló korú és méretű tölgyfa. 2019 őszén a törzs kerülete 4,58 méter (az átmérő 1,46 méter), a magassága 16 méter volt. Még az előző fa névadása során felmerült, hogy e másik fát Kiss Ferenc barátjáról, Móra Ferencről kellene elnevezni. Akkor az általános iskola vezetése abban maradt, hogy ez a névadás majd egy más alkalommal kerüljön sorra. Sajnos ezzel mind a mai napig adóssai vagyunk a fának.

Andrési Pál
okl. erdőmérnök

Kiss Ferenc portréja a Kiss Ferenc Emlékerdőben

Majd szűk fél évszázad múlva, 1975-ben felszámolták a kisvasutat. A megszűnt vasútállomás területén 1979-ben épült fel a település új, kétszintes, nyolc tantermes iskolája. Az iskola építetői, bár a fa alig 10 méterre található az épület sarkától, a tölgyfa életét megkímélték. Az iskola életének jelentős része a mai napig hatalmas lombkoronája alatt zajlik, hiszen itt található az aszfaltozott sportpálya. Nyaranta gyakran öntözték, talán ennek is köszönhető, hogy napjainkban is igen jó egészségi állapotban van.

2001-ben az iskola felvette Kiss Ferenc erdőmérnök (1860–1952) nevét. Még ebben az évben ünnepélyes keretek között nevet adtak a fának, ekkor